

ZOEKTOCHT

In 1988 ben ik bij de Plantenstudiegroep gekomen. Mijn kennis van planten stelde niet zo heel veel voor, mijn interesse daarentegen was groot. Die interesse zal waarschijnlijk zijn opgewekt door een gebeurtenis op de lagere school. De biologie-leraar vond het zitten in een lokaal iets, dat moest worden afgewisseld met een activiteit buiten. Dus trok onze klas naar buiten. Zo konden leerlingen meer voeling krijgen met de natuur. Dat was beter dan alleen maar iets zien in een boek. Je moest het echt beleven!

We trokken naar het Enci-bos om daar aan de bosrand een poging te wagen om planten te benoemen. Er werden plaatjes-determinatiegidsen uitgedeeld en we werden aan het werk gezet. Ik vond het heel spannend, want je wist niet wat je allemaal zou tegenkomen. Zo ontstond mijn eerste kennismaking met planten. De vonk moet daar zijn overgesprongen. Ik weet nog goed dat ik me enige jaren later al opwierp als natuurbeschermer, door een vriend van school, toen we door het bos liepen, op niet mis te verstane wijze op een distel te wijzen die hij dreigde te vertrapten.

Het Genootschap kruiste mijn pad eind '85 en begin '86 werd ik lid. Na twee aarzelende jaren meldde ik me bij de Plantenstudiegroep. Ik wist meteen, via een circulerende lijst, dat er ieder jaar excursies werden gehouden. Maar de eerste jaren deed ik nog niet mee. Hoeveel jongeren van mijn leeftijd waren er bij het Genootschap?, dat was voor mij belangrijk. En het beeld van bollebozen, die aan een universiteit biologie hadden gestudeerd schrok me nog te zeer af. Doch ik snakte naar plantenkennis. Ik weet nog goed welke mijn eerste plant was die ik op naam wist te brengen: Robertskruid. Letwel, niet via een ingewikkelde plantengids "zonder plaatjes", doch gewoon door het beeld van die plant, wat na herhaalde keren zien in mijn hoofd was blijven hangen. Dat was mijn eerste grote overwinning. Ik begon mee te gaan op excursies. Veel jongeren in mijn leeftijd waren er niet. Ik verbaasde me wel over de hoeveelheid plantenkennis, die men in het geheugen had opgeslagen.

Ik schafte mij de Heukels aan en wilde het moeilijke karwei van determineren ook onder de knie krijgen. Maar dat ging niet bepaald van een leien dakje. Het was letterlijk hondsmoeilijk, omdat ik alleen maar beschikte over basiskennis, tenminste wat van de lessen biologie was blijven hangen, want het vakjargon had ik nooit geleerd. Het werd zweten en zuchten en keer op keer constateren, dit klopt niet, begin maar opnieuw. Ik stond zelfs op het punt om het maar op te geven, toen de nestor van de Plantenstudiegroep Eduard Blink mij een klopje op de schouder gaf en zei: "niet opgeven, gewoon doorzetten, dan komt het vanzelf". Die stimulans is enorm belangrijk geweest. Het plezier in de materie werd mijn nieuw geluk. Toen ik dieper op de materie inging, opende zich een we-

reld van het kleine, die ik met verwondering via een loupe ontdekte. De meeste kenmerken werden mij met de paplepel ingegoten op excursies in binnen- en buitenland. Ik liep mee in een groepje, en als men halt hield, keek en luisterde ik mee naar wat daar werd verteld en gedemonstreerd. Er werd mij als nieuweling voorgedaan hoe je die kenmerken moest ontdekken. Je pakte bijvoorbeeld een blaadje van het St. Janskruid en als je het dan tegen het licht hield, zag je warempel allemaal gaatjes, dat was gemakkelijk te onthouden; geperforeerd, dus *Hypericum perforatum*. Heel bijzonder was de constatering dat ik, wilde ik werkelijke waardering voor planten krijgen, door de knieën moest en zo ontdekte ik kleinoden als *Vroegeeling*, *Klimopereprijs*, *Kandelaartje* en *Akkerviooltje*. Ik begon me echt thuis te voelen bij de Plantenstudiegroep en iedere excursie waar ik aan deelnam, leverde een keur aan nieuwigheden op. Ik drong ook door in de meest uiteenlopende biotopen, waar ik steeds weer andere groe-

Pagny-la-Blanche-Côte (F), 20-23 mei 1994
(foto: B. Graatsma).

pen en geslachten ontmoette. Ik bleef me verbazen over deze boeiende plantenwereld.

Tijdens deze eerste leerzame jaren had ik al de St. Pietersberg ontdekt. Allang de ondergrond, maar plotseling verplaatste mijn aandacht zich naar de zeer interessante bovengrond. De eerste keer dat ik op de Belgische St. Pietersberg een kalkgrasland aanschouwde was een openbaring. De pracht aan kleuren, de vormendiversiteit en de veelheid aan soorten overtrof mijn stoutste verwachtingen. Ik werd acuut liefhebber van de kalkgraslandgemeenschappen. Helaas zag ik hier plantensoorten voor het laatst en mag ik dankbaar zijn, dat ik ze toen nog heb mogen zien.

Deze ontdekking dat er zoiets wonderlijks als plantengemeenschappen bestonden, deed echt het fanatisme in me losbreken. Ik moest meer over deze boeiende zaken te weten komen. De juiste boeken hierover moest ik aanschaffen. Logischerwijs begon ik met de eerste delen van de "Ecologische Flora", die toen uitkwam, te kopen. Daarnaast volgde de "Atlas van de Nederlandse Planten" en drie

delen "Wilde Planten". En dankzij het doorzettingsvermogen en de inspanningen van een aantal doorgewinterde plantenkenners kon ik als kroon op de verzameling het net afgeronde vijfdelige werk "De Vegetatie van Nederland" in mijn boekenkast zetten. Nou nog alles bestuderen!

Het is laf om iedere keer de moeilijke jongens, zoals die minder leuke basterdwederiken of die saaie ganzevoeten uit de weg te gaan. Daarom kruisten op een gegeven moment ook de grassen en zeggen mijn pad. Het is trouwens opvallend: hoe meer je op de hoogte bent van het bestaan van een soort, hoe meer je ze ziet staan. Vroeger keek ik net als iedere leek naar grassen; grassen waren grassen, allemaal onopvallend, allemaal hetzelfde. Maar met meer aandacht ontdekte ik opeens de verschillen tussen al die soorten. Hetzelfde geldt voor de zeggen. Je krijgt plotseling door, waar je op moet letten en dan zie

je ze pas. Belangrijker nog, je stuit op een schoonheid die je niet eerder had waargenomen. Grassen en zeggen zijn niet langer decorvullers, nee, ze maken een wezenlijk deel uit van de compositie van een landschap en nog dieper, ze behoren tot een specifieke plantengemeenschap.

Voor mij bijzonder en tevens plezierig was het verschijnsel, dat ik jaren later, talrijke excursies verder, zelf nieuw bijgekomen plantenstudiegroepleden of andere geïnteresseerde leken de planten kon aanwijzen die ik zelf had leren kennen. Ook mijn broer heeft er toen profijt van kunnen trekken. Hij studeerde in Boskoop en

de niet misselijke studiostof wierp hem opeens het hoofdstuk "wilde planten" op zijn bord. We zijn toen met de auto naar diverse plekken gereden en daar in veld en bos heb ik hem van tientallen wilde planten de naam bijgebracht. Hij was aardig goed in het via de knoppen herkennen van diverse bomen en struiken, ik was al aardig bedreven in het benoemen van wilde planten door de kenmerken toe te passen, die ik in het veld tijdens excursies had opgestoken.

Dankzij de Plantenstudiegroep heb ik kennis mogen maken met de alpenflora en die kennismaking is een blijvende geworden. In Oostenrijk en Slovenië, hoog in de bergen kreeg het begrip "plant" voor mij een hele nieuwe betekenis.

De Plantenstudiegroep is met de jaren flink gegroeid. Steeds meer enthousiastelingen vonden de weg ernaar toe. Alleen jammer is dat de aanwas van jonge leden blijft. Het mag natuurlijk niet gebeuren, dat er een moment komt in de nabije toekomst, waarop er geen jongeren meer te vinden zijn, die het werk willen voortzetten. Ik hoop dat er binnenkort nog jongeren te vinden zullen zijn, die net als mij toen, een duik in de boeiende wereld van de planten willen wagen. Met dat vooruitzicht kan de Plantenstudiegroep met een gerust hart het nieuwe millennium binnenzien.

Roel Steverink